Posudek na bakalářskou práci

Pavel Zálom: Vliv dobových okolností na působení slovenského faktoru a na jeho roli při volbě Gustáva Husáka do čela KSČ – srovnání s volbou Alexandra Dubčeka. IMS FSVUK 2012, 58 s.

Tématem práce Pavla Záloma je srovnání role „slovenského faktoru" při nástupu dvou slovenských politiků do čela KSČ – nejprve Alexandera Dubčeka a poté Gustáva Husáka. Není snad úplně pravdou, že by ve stávající literatuře nebyl k nalezení text, který by se danou problematikou zabýval (jak autor tvrdí v úvodu). Role slovenského faktoru při formování protinovotnovské fronty ve vedení KSČ na podzim 1967 byla reflektována mnohokrát, stejně tak i způsob, jakým dokázal Husák po srpnu 1968 instrumentalizovat slovenskou otázku a využít jí ve prospěch svého mocenského vzestupu i ve prospěch nastupující normalizace. Autorův přístup je tedy spíš než ve výběru tématu originální v pokusu o srovnání a také snad ve způsobu, jakým se snaží svůj materiál utřídit a interpretovat (nakolik je tento originální přístup efektivní a šťastný, je jiná otázka).

Autor vychází z poměrně reprezentativního souboru relevantní literatury. Asi neměla mezi jeho zdroji chybět práce Viliama Plevzy založená na rozhovorech, jež s Husákem po roce 1989 v Bratislavě vedl či některé další práce slovenských autorů (S. Sikora, J. Žatkuliak apod.). Když už je řeč o literatuře, bizarně působí, když v seznamu literatury uvádí jako samostatné položky jednotlivé dokumenty a nikoli svazek, který příslušné dokumenty edituje.

Jinak je ovšem práce založena na solidní znalosti literatury a na schopnosti pracovat s ní)a eventuálně ji i v poznámkovém aparátu hodnotit a komentovat). Autor své téma nastudoval podrobně a významu slovenského faktoru v československé politice let 1967-1969 rozumí a dokáže ho správně zhodnotit. Problémem se mi jeví neortodoxní způsob, jakým autor svůj výklad organizuje. Zavedením zvláštních vlastních termínů (nátlakový, konfliktní, saturační faktor) a jejich důslednou aplikací nečiní výklad přehlednějším, spíše naopak. Ten se rozpadá do opakovaného probírání materie z hlediska různých dílčích aspektů a probírání dílčích témat a celkový smysl se průběžně ztrácí. Již fakt, že práce se rozpadá do zhruba padesáti podkapitolek o lecčems vypovídá – a není to ku prospěchu věci.

Autor bezesporu své téma zvládl a dokázal roli „slovenského faktoru" při nástupu Dubčeka i Husáka k nejvyšší mocenské funkci identifikovat a interpretovat. Přece jen se mi ale způsob jeho výkladu jeví natolik komplikovaným a málo funkčním, že navrhuji práci klasifikovat spíše velmi dobře (ale třeba při obhajobě P. Zálom svůj postup dokáže přesvědčivě vysvětlit a obhájit).

V Praze 13. června 2012

Oldřich Tůma